

Бібліотека Житомирського державного
університету імені Івана Франка

**Мамина хустка, як
оберіг, як пам'ять
роду**

2024

« Українська хустка»

Українська хустка – оберіг родини,

В ній краса і ніжність квітами цвітуть.

Зігріває хустка маму і дитину,

З нею проводжають у далеку путь.

Українська хустка , як жіноча доля -

Є барвиста, світла, ніжна, мов весна...

А буває чорна, як вдовине горе –

В ній живе самотність темна і сумна...

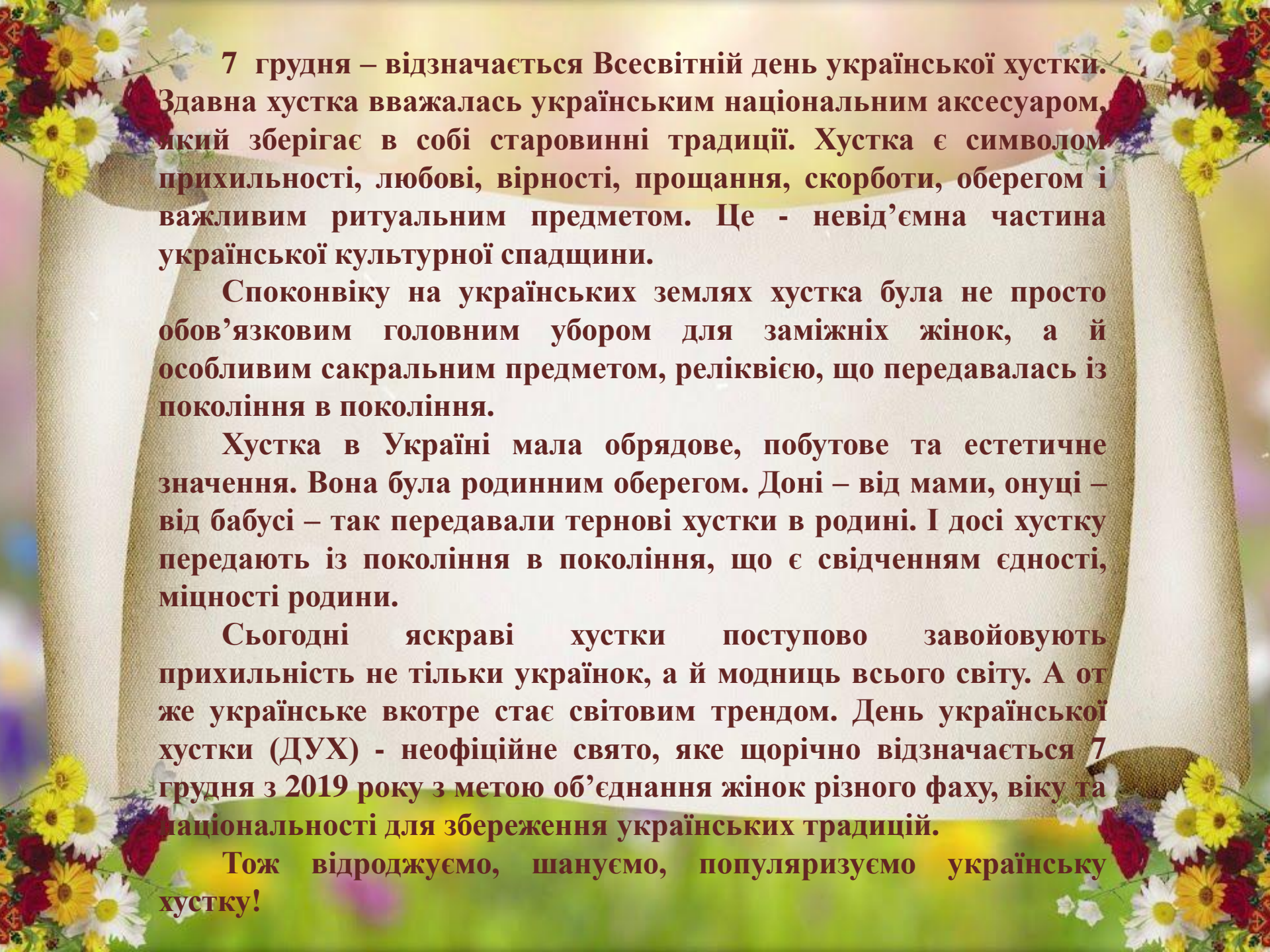
Українська хустка - диво-дивовижне,

Доторкнись до неї і відчуєш враз

Рідне щось, близьке, вічне і величне,

В ній краса сучасна й давня водночас.

О. Гавура

7 грудня – відзначається Всесвітній день української хустки. Здавна хустка вважалась українським національним аксесуаром, який зберігає в собі старовинні традиції. Хустка є символом прихильності, любові, вірності, прощання, скорботи, оберегом і важливим ритуальним предметом. Це - невід’ємна частина української культурної спадщини.

Споконвіку на українських землях хустка була не просто обов’язковим головним убором для заміжніх жінок, а й особливим сакральним предметом, реліквією, що передавалась із покоління в покоління.

Хустка в Україні мала обрядове, побутове та естетичне значення. Вона була родинним оберегом. Доні – від мами, онуці – від бабусі – так передавали тернові хустки в родині. І досі хустку передають із покоління в покоління, що є свідченням єдності, міцності родини.

Сьогодні яскраві хустки поступово завойовують прихильність не тільки українок, а й модниць всього світу. А от же українське вкотре стає світовим трендом. День української хустки (ДУХ) - неофіційне свято, яке щорічно відзначається 7 грудня з 2019 року з метою об’єднання жінок різного фаху, віку та національності для збереження українських традицій.

Тож відроджуємо, шануємо, популяризуємо українську хустку!

Васіна З. Український літопис вбрання = Ukrainian chronicle of clothing : наук.-худож. реконструкції. Т. 2. XIII - початок XX століття / Зінаїда Васіна. - Київ : Мистецтво, 2006. - 443, [4] с.

Книга-альбом охоплює період понад десять тисяч років, є поєднанням науково-художніх досліджень історії одягу племен і народів, які проживали на теренах сучасної України з доби пізнього палеоліту до часів Київської Русі.

Ніколаєва Т. Український костюм. Надія на ренесанс / Тамара Ніколаєва. - Київ : Дніпро, 2005. - 317, [1] с. : кольор. іл.

У виданні на матеріалі історико-художніх реконструкцій простежується процес формування високохудожніх комплексів національного костюма українців. У праці використана значна кількість джерел з археології, етнографії, образотворчого мистецтва, що дозволило наочно розкрити історичну та художню цілісність українського костюма, його значення для національної та світової культури.

Корницька Л. Художнє проектування одягу. Історія костюму : навч. посіб. / Лариса Корницька. - Львів : Новий світ-2000, 2011. - 433 с. : рис., іл., табл. - (Вища освіта в Україні).

У посібнику подаються відомості про історичний костюм та національний український костюм. Показана етнографічна розмаїть українського народного вбрання, його формування в залежності від географічного розташування та історичної долі. Висвітлено передумови процесу формування костюму в різні історичні періоди, окреслено їх композиційну організацію, декоративне оформлення згідно пануючим у різні часи естетичним смакам.

Ніколаєва Т. Історія українського костюма / Тамара Ніколаєва. - Київ : Либідь, 1996. - 171, [2] с. : кольор. іл.

Висвітлюються витoki традиційного українського костюма, його багатовікова історія, тісно пов'язана з процесом розвитку української спільноти. Представлене широке розмаїття народного вбрання відповідно до історико-етнографічних регіонів України, детально розглядається його численні компоненти та прийоми оздоблення.

Косміна О. Традиційне вбрання українців = Traditional Ukrainian clothing : [ілюстр. енцикл.] / Оксана Косміна. - Київ : Балтіядрук, 2008 –

Т. 1 : Лісостеп. Степ = Forrest-steppe. Steppe. - 157, [2] с.

Перший том енциклопедії знайомить читача з українським народним одягом і присвячений регіонам Степу та Лісостепу.

Ткач М. Українська звичаєва культура : монографія / Микола Ткач . - Київ : Ліра-К, 2020. - 591, [1] с.

На основі фахового матеріалу здійснено комплексне дослідження з традиційної культури українців, зокрема звичаєвої та обрядової. У книзі розглянуто матеріал про основні особові, родинні, обрядові, побутові та громадські звичаї українців, здійснено виклад та науковий аналіз основних календарних і родинних обрядів.

Воропай О. Звичаї нашого народу : етнограф. нарис / Олекса Воропай. - Харків : Фоліо, 2004. - 507, [1] с.

Видання знайомить з багатим і різноманітним світом народних звичаїв, за якими жили українці з давніх-давен до нашого часу. Звичаї, що дісталися нам у спадщину, не втратили свого значення і сьогодні. Збагачені кращими зразками народної творчості – обрядовими піснями, віршами, легендами, - вони є найдорожчою скарбницею духовної культури українського народу.

Шкода М. Н. Люба моя Україна / М. Н. Шкода. - Донецьк : БАО, 2009. - 543 с.

Книжка розповідає про народні традиції, обряди і свята. Матеріали з української міфології та історії культури, безліч цікавих фактів, захоплива манера розповіді роблять видання справжнім подарунком для всіх шанувальників української культури.

Ярещенко А. П. Під чаром рідної землі : посіб. із українознавства / А. П. Ярещенко. - Київ : Шанс, 2008. - 340, [1] с.

Представлено історичний, мовний та етнокультурний матеріал з історії України, Слобожанщини, Харківщини. Видання допоможе розумінню українознавства як наукової методології, політики й філософії сучасної незалежної України.

Українська етнологія : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / [за ред. В. Борисенко]. - Київ : Либідь, 2007. - 398, [1] с.

У виданні аналізуються теоретичні проблеми української етнології, пов'язані з етногенезом українців, формуванням регіональної специфіки. Традиційна культура українців - житло, одяг, харчування, звичаї, обряди, вірування - розглядаються з урахуванням соціально-економічних змін.

Ігнатенко І. Етнологія для народу / Ірина Ігнатенко. - Харків : Клуб Сімейн. Дозвілля, 2016. - 319, [1] с. : іл.

Викладений матеріал базується на солідних та достовірних етнографічних джерелах: польових дослідженнях, архівних матеріалах, фаховій літературі, яку створили провідні етнологи України.

Несен І. І. Весільний ритуал Центрального Полісся: традиційна структура та реліктові форми (середина ХІХ - ХХ ст.) / І. І. Несен. - Київ : Центр захисту культур. спадщини від надзвич. ситуацій, 2005. - 276 с.

Книга є першою спробою наукової реконструкції весільного ритуалу Центрального Полісся - регіону побутування реліктових етнографічних явищ і водночас такого, що найбільш постраждав від аварії на Чорнобильській АЕС.

Багнюк А. Символи українства : худож.-інформ. довід. /
Анатолій Багнюк. - Вид. 2-ге, допов. – Тернопіль : Терно-
граф, 2009. - 828 с. - (Коріння Української нації).

У даному виданні в популярній формі розкрито значення і зміст античних, християнських символів та образів, що належать до основи української духовності.

Жайворонок В. Знаки української етнокультури : слов.-
довід. / Віталій Жайворонок . - Київ : Довіра, 2006. - 703 с.

Словник включає розміщену в алфавітному порядку українську лексику, яка в народній мові має різноманітний етнокультурний підтекст. Вона, коментується та ілюструється фольклорними контекстами, а також характерними цитатами з класичної художньої та літописної літератури. Реєстр словника вміщує окремі власні назви (передусім історичні, міфологічні, антропонімічні та географічні найменування), з якими тісно переплетені історична доля та світогляд українського народу.

Українська минувшина : ілюстр. етнограф.
довід. / А. Пономарьов [та ін.]. - Київ : Либідь, 1993. -
256 с. : іл.

Ця книга - своєрідна енциклопедія традиційної культури та побуту українців. Стислі, але емкі відомості про забуті способи ведення господарства, хатнє начиння, народну моду, кулінарію, медицину, звичаї та обряди, демонологію розміщені за тематично-алфавітним принципом і супроводжуються оригінальними ілюстраціями.

**Віртуальну виставку
підготувала
бібліотекар ч/з № 1
Алла Любарець
Кількість джерел : 15**

